22/01/2024

22 Ιανουαρίου: Εορτάζει ο Άγιος Απόστολος Τιμόθεος

/ Βίοι Αγίων

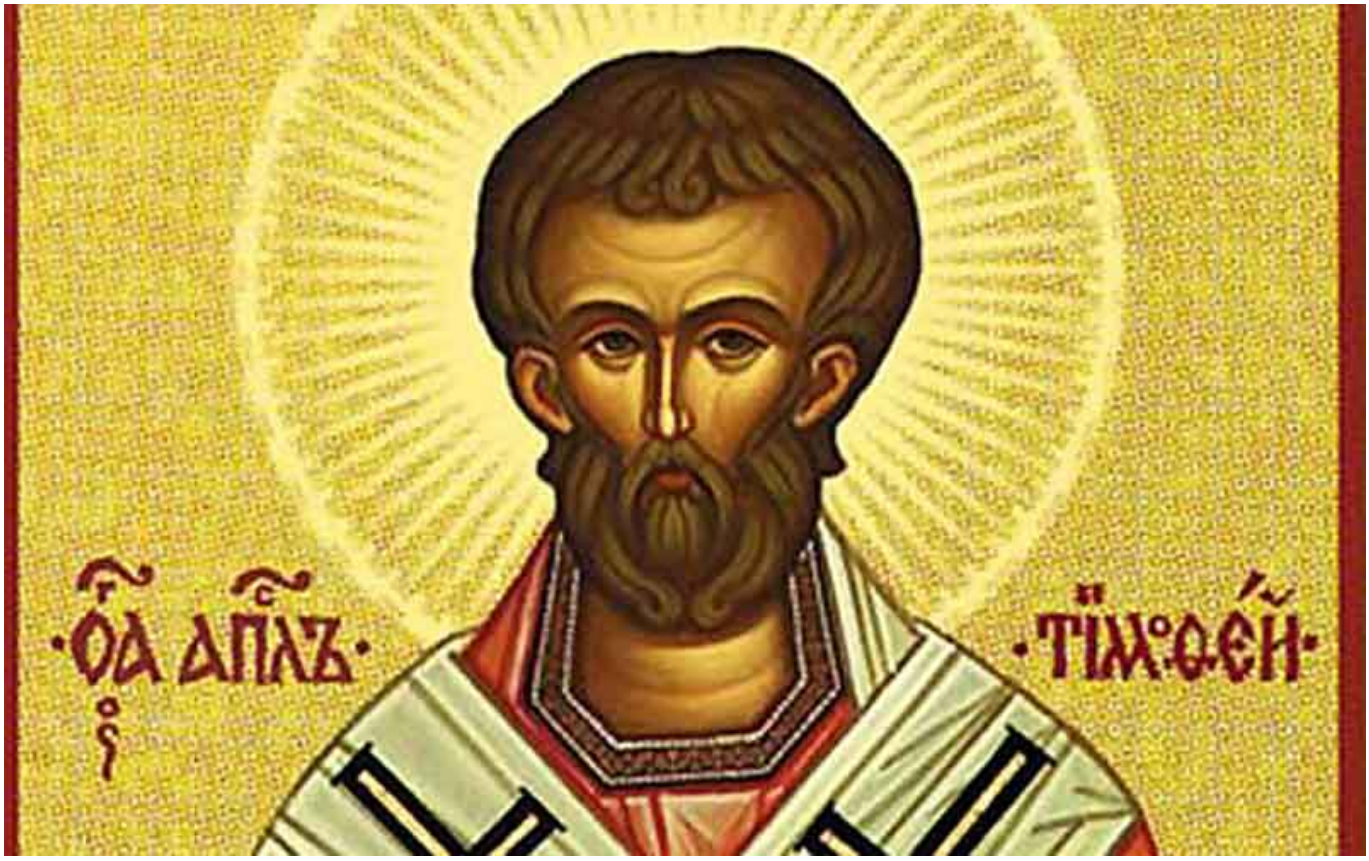

Σήμερα, 22 Ιανουαρίου, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη του Αγίου Αποστόλου Τιμοθέου.

- **Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος**

Μια ευγενική μορφή της πρώτης Εκκλησίας υπήρξε και ο άγιος απόστολος Τιμόθεος, ο πιστός μαθητής, ακόλουθος και πολύτιμος συνεργάτης του αποστόλου Παύλου.

Τις περισσότερες πληροφορίες γι' αυτόν τις παίρνουμε από το ιερό βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων. Γεννήθηκε στην Λύστρα της Λυκαονίας της Μ. Ασίας, περί το 30 μ. Χ., από πατέρα Έλληνα (ειδωλολάτρη) και Ιουδαία μητέρα, την θαυμάσια Ευνίκη, η οποία είχε μεταστραφεί στον Χριστιανισμό, όπως και η

ευσεβής γιαγιά του (από τη μητέρα του) Λωίδα. Τα ονόματά τους φανερώνουν πως στα μέρη εκείνα είχε συντελεστεί μια σημαντική επιμειξία Ιουδαίων και Ελλήνων. Σε αυτές τις δύο υπέροχες γυναίκες χρωστούσε την βαθειά πίστη στο Θεό, την ηθική του ακεραιότητα και τον αδαμάντινο χαρακτήρα του. Η Ευνίκη, μορφωμένη και ευγενής γυναίκα, δίδαξε στον Τιμόθεο από μικρό παιδί την ευσέβεια, ανατρέφοντάς τον θεοπρεπώς. Μάλιστα, όπως αναφέρεται, από τη βρεφική του ηλικία γνώριζε τις Άγιες Γραφές. Άλλωστε και το όνομά του σημαίνει «αυτός που τιμά το Θεό». Αυτή η θρησκευτική αγωγή τον βοήθησε αργότερα να αποδεχτεί την χριστιανική πίστη.

Είχε ασθενικό χαρακτήρα, αλλά δυναμικό ψυχικό σθένος, ο οποίος αψήφησε κόπους, ταλαιπωρίες και διωγμούς, κατά την ιεραποστολική και ποιμαντική του δράση.

Φαίνεται ότι γνώρισε στον απόστολο Παύλο και προσκολλήθηκε μαζί του κατά την πρώτη περιοδεία του στη Μ. Ασία και ειδικά στην Λυκαονία, περί το 50 μ. Χ. κατηχήθηκε και βαπτίστηκε. Υπάρχει η πιθανότητα να φιλοξένησε η οικογένειά του τον Παύλο και το σύνοδό του Βαρνάβα, να κατηχήθηκε η οικογένειά του και να μεταστράφηκε ολόκληρη στον Χριστιανισμό. Επίσης ο Τιμόθεος είδε με τα μάτια του τα παθήματα του Παύλου στα Λύστρα, το οποία έγιναν αφορμή να γεννήσει στην ψυχή του θαυμασμό για εκείνον και να πάρει την απόφαση να γίνει συνοδός του. Ίσως ο διωγμός αυτός να συντέλεσε καταλυτικά για την μεταστροφή του στην χριστιανική πίστη.

Από τότε ο Τιμόθεος προσκολλήθηκε πιστά στον Παύλο, γινόμενος ο πιο πιστός του συνεργάτης στο ιεραποστολικό του έργο, συμβάλλοντας και αυτός στην ίδρυση Εκκλησιών στη Μικρά Ασία και την Ελλάδα. Μάλιστα κατέστη ένθερμος υποστηρικτής των διωκομένων χριστιανών. Του ανατέθηκαν επίσης σημαντικές αποστολές για σοβαρά εκκλησιαστικά θέματα, παρά το ότι ήταν νεαρός.

Κατά την Β΄ αποστολική περιοδεία του ο Παύλος, πήρε μαζί του και τον Τιμόθεο και δια μέσω της Φρυγίας, και Μοισίας έφτασαν στην Τρωάδα. Από εκεί έπλευσαν στη Σαμοθράκη, απέπλευσαν στη Νεάπολη και έφτασαν στους Φιλίππους, όπου ίδρυσαν την πρώτη Εκκλησία στον ελληνικό χώρο. Κατόπιν πέρασαν από την Αμφίπολη και την Απολλωνία και έφτασαν στη Θεσσαλονίκη. Εκεί ο Τιμόθεος συνέβαλλε τα μέγιστα για την ίδρυση της Εκκλησίας, παρά το διωγμό, που έγειραν οι Ιουδαίοι της πόλεως εναντίον τους, εξαναγκάζοντάς τους να φύγουν βιαστικά για τη Βέροια. Όταν έφτασαν στην Αθήνα, ο Παύλος έστειλε τον Τιμόθεο στη Θεσσαλονίκη να στηρίξει τους εκεί διωκόμενους χριστιανούς. Αργότερα τον συναντάμε στην Κόρινθο βοηθώντας τον Παύλο στο ιεραποστολικό του έργο.

Κατά την Γ΄ περιοδεία του ο Παύλος περιόδευσε την Μικρά Ασία έχοντας μαζί του τον Τιμόθεο. Έμεινε στην Έφεσο τρία χρόνια, στέλνοντας τον Τιμόθεο σε διάφορες εμπιστευτικές αποστολές στην Μ. Ασία και Ελλάδα, μαζί με τον επίσης αφοσιωμένο συνοδό του Έραστο. Έφτασαν στην Κόρινθο. Από την Κόρινθο μετέφερε με τον Παύλο την «λογία» (χρηματική συνεισφορά) για τις ανάγκες των πιστών της Ιερουσαλήμ. Εν συνεχεία έφτασαν στη Μίλητο και από εκεί στην Κω και τη Ρόδο. Αργότερα πέρασαν στα Πάταρα και συνέχισαν την οδοιπορία τους στην Τύρο, στην Πτολεμαΐδα και στην Καισάρεια της Παλαιστίνης, τερματίζοντας στα Ιεροσόλυμα, όπου συναντήθηκαν με τον Παύλο. Του συμπαραστάθηκε στην φυλάκισή του και στη συνέχεια τον συνόδευσε στη Ρώμη, υπηρετώντας τον στον κατ’ οίκον περιορισμό του.

Μετά την αθώωση του Παύλου από το αυτοκρατορικό δικαστήριο, έφυγε μαζί του για την Έφεσο, τον οποίο χειροτόνησε Επίσκοπο στην μεγάλη μικρασιατική πόλη, για να αντιμετωπίσει τις «ετεροδιδασκαλίες», δηλαδή τις πρώιμες αιρέσεις. Πρέπει τότε να ήταν περίπου 35-40 ετών. Ο Τιμόθεος εργάστηκε δραστήρια και μετέστρεψε χιλιάδες ειδωλολάτρες και ιουδαίους στην χριστιανική πίστη.

Δεν θα πρέπει να λησμονούμε πως η Έφεσος ήταν το κυριότερο κέντρο της ειδωλολατρίας στην Ασία, διότι εκεί λατρεύονταν η «θεά» Άρτεμις στον περίφημο ναό της, ο οποίος, πριν καεί από τον διαβόητο Ηρόστρατο (3ος π. Χ. αιώνας), ήταν ένα από τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου. Αλλά και στα χρόνια εκείνα διατηρούσε την αίγλη του, όπου συσσώρευαν χιλιάδες λατρευτές της «θεάς» και οι σκοταδιστές ιερείς και οι κατασκευαστές ειδωλίων πλούτιζαν. Με την εμφάνιση του Χριστιανισμού άρχισαν να απειλούνται τα συμφέροντά τους και για τούτο υποκινούσαν συχνά διωγμούς κατά των Χριστιανών.

Αρχαία παράδοση αναφέρει πως στα χρόνια του Δομετιανού (81-96 μ. Χ.) κατ’ άλλους επί Νέρωνα (54-68 μ. Χ.) έλαβε το στέφανο του μαρτυρίου. Ο Τιμόθεος πήγαινε στα καταγώγια της πόλεως, όπου οι ειδωλολάτρες τελούσαν τις εορτές τους με αισχρά δρώμενα και ακολασίες, για να τους αποτρέψει από αυτές τις απάνθρωπες τελετές και τις θυσίες. Πλημμυρισμένος από θείο ζήλο, κήρυττε την αποστροφή του σε αυτές τις αθλιότητες και αισχρότητες, ως έργα του διαβόλου, ο οποίος λατρεύεται στα πρόσωπα των αισχρών και ακόλαστων ειδωλολατρικών «θεών». Κήρυττε την αποχή από τα έργα του διαβόλου και τη μετάνοια. Σε κάποια από αυτές τις εορτές προς τιμήν της Εφεσίας Αρτέμιδος, «Καταγώγιον ονομαζομένην» επειδή κατέκρινε τα όργια των εορταστών, φανατικοί ειδωλολάτρες, οιστρηλατημένοι από την αμαρτία της ακολασίας εξοργίστηκαν και όρμισαν εναντίον του. Τον συνέλαβαν, τον κακοποίησαν και στο τέλος τον

φόνευσαν με ρόπαλο, περί το 97 μ. Χ.

Οι Χριστιανοί της Εφέσου κατόρθωσαν να περιμαζέψουν το τίμιο λείψανό του, το οποίο μετέφεραν σε ασφαλές σημείο και το έθαψαν με τιμές και οδύνη. Το 356 μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη και τοποθετήθηκε, μαζί με τα λείψανα των αποστόλων Ανδρέα και Λουκά στην Αγία Τράπεζα του ναού των Αγίων Αποστόλων. Αργότερα ο Ιουστινιανός τον 6ο αιώνα, μετασκευάζοντας το ναό, άφησε άθικτη την Αγία Τράπεζα, καλύπτοντάς την με αργυρή θήκη.

Τεμάχια του Ιερού Λειψάνου του φυλάσσονται στις Ιερές Μονές, Αγίου Παντελεήμονος Αγίου Όρους. Αγίας Λαύρας Καλαβρύτων. Κύκκου Κύπρου. Στο Κοπτικό Πατριαρχείο της Αιγύπτου. Στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων Βενετίας κ.α.

Μας έχουν διασωθεί δύο επιστολές του αποστόλου Παύλου προς τον Τιμόθεο, οι οποίες ανήκουν στις λεγόμενες ποιμαντικές επιστολές και είναι ενταγμένες τον κανόνα της Καινής Διαθήκης. Περιέχουν πολύτιμες συμβουλές προς τους κληρικούς και λαϊκούς, για την κατά Χριστόν ζωή. Θεωρούνται αξιόλογες για τις ιστορικές μαρτυρίες που παρέχουν.

Η μνήμη του τιμάται στις 22 Ιανουαρίου.